

Рисунок 5 – Вологісні залежності дійсної частини діелектричної проникності зернової маси пшениці і ячменю

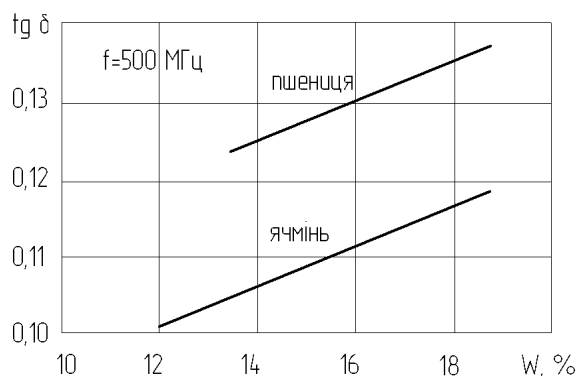

Рисунок 6 – Вологісні залежності тангенса кута діелектричних втрат зернової маси пшениці і ячменю

В результаті проведених досліджень визначена частотно-вологісні залежності діелектричної проникності зернової маси пшениці і ячменю в не дослідженій раніше області електромагнітних хвиль 0,2 ÷ 1,2 ГГц, їх знання необхідно розробникам апаратури автоматичного контролю і управління в технологічних процесах при зберіганні і переробці зерна.

УДК 621. 9. 048. 4

О.В. Яцун, гр. ФК-08-2, Т.П. Мірзак, асист.

Кіровоградський національний технічний університет

Особливості національної економіки України

В статті здійснено аналіз особливостей національної економіки в Україні, виділено основні дестабілізуючі фактори, що призвели до кризи в економіці.

ринкова економіка, економічна криза, інновації

Класичний шлях формування ринкової економіки, який пройшли свого часу розвинуті країни Заходу, йдучи від аграрного суспільства до індустріального, не придатний для України. Вона має розробити та реалізувати власну модель ринкового трансформування, яка полягає в порушенні звичайного, класичного порядку, а саме в побудові, з одного боку, ринкової системи в умовах індустріального суспільства, якому притаманні риси командно-адміністративної системи, а з іншого - здійснити структурну

перебудову економіки з урахуванням сучасних новітніх технологій. Тому дослідження особливостей національної економіки України є досить актуальним.

Звісно, такі істотні кардинальні зрушення в суспільстві неодмінно супроводжуються:

- первісним нагромадженням капіталу;
- переструктуруванням економіки відповідно до вимог ринкової системи;
- соціалізацією економіки, що спрямована гасити напруженості, які виникають під час двох попередніх процесів.

До того ж треба мати на увазі, що кожний із зазначених процесів має свої особливості. Так, процес первісного нагромадження капіталу на відміну від класичного типу переходу, де працівник відчужується від землі як основного засобу виробництва, в Україні відбувається інакше — як відчуження працівника від засобів виробництва, створених в індустріальному суспільстві.

Метою даної статті є аналіз основних напрямків розвитку національної економіки України.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати умови переходу країни до ринкових умов;
- оцінити переваги і недоліки ринкової системи;
- дати оцінку сучасному стану національної економіки України.

Структура перебудови проходить важко, без належного впливу та інвестиційної підтримки виробництв, які б забезпечили нормальний відтворювальний процес у межах національної економіки, спрямованих на забезпечення, зміцнення економічної незалежності держави. Відхід від такої спрямованості може мати досить негативні наслідки, аж до перетворення нашої держави у справжній придаток країн Заходу [1].

Нарешті, і соціалізація економіки також має свої особливості, коли система соціальних гарантій, створена за часів панування командно-адміністративної системи, фактично зруйнована, тоді як нова, що впливає з процесу соціалізації капіталу, перебуває в стадії формування, що призвело до соціальної незахищеності широких верств населення. Це в поєднанні з стрімким зниженням життєвого рівня, зростанням рівня безробіття створює величезну соціальну напругу в суспільстві, підриває віру в доцільність і соціальну спрямованість самих перетворень ринкового типу. Важлива регулююча, координуюча та цілеспрямована роль у цих умовах належить державі.

Разом з тим, слід мати на увазі, що навіть за найкращої програми переходу до ринку кінцевий результат буде залежати від послідовності та рішучості дій виконавчих структур влади на усіх рівнях, від міри готовності суспільства прийняти ці рішення як такі, що відповідають його інтересам, від сучасного механізму їх реалізації. Велике значення при цьому має також правове забезпечення такого переходу, тобто прийняття відповідного пакету законодавчих актів, які б усебічно регламентували дії всіх суб'єктів ринкових відносин.

На жаль, саме таких умов бракує в Україні. Якщо процес прийняття відповідних законодавчих актів проходить більш-менш задовільно, то справжнього механізму реалізації їх поки що не створено, а не завжди послідовні та узгоджені дії законодавчої та виконавчої структур влади ведуть до уповільнення процесу переходу, породжують занепокоєність у населення щодо можливості їх реалізації у найближчому майбутньому. Безумовно, це негативно позначається на темпах розвитку самого процесу переходу до ринку. Водночас, приймаючи програму переходу до ринку, розуміючи, що альтернативи такому переходу немає, ні в якому разі не варто ідеалізувати ринкові відносини, фетишизувати їх, бо це інша крайність, а крайнощі, як відомо, дуже характерні для нашого суспільства [2].

Отже, треба сприйняти перехід до ринку як закономірний, загальноекономічний процес, притаманний усім цивілізованим країнам, процес суперечливий, складний. Він має як

позитивні, так і негативні сторони, але це єдина можливість побудувати ефективну, соціально спрямовану економіку, зробити людину економічно незалежною, надати їй змогу самій реалізувати свої здібності.

До переваг ринкової системи слід віднести такі:

- ефективність розподілу ресурсів, бо конкурентна боротьба між виробниками спрямовує ресурси у виробництво тих товарів і послуг, які найбільш необхідні суспільству, а це веде до максимальної економічної ефективності;
- можливість успішного функціонування ринку за наявності обмеженої інформації; досить мати дані про ціну і витрати виробництва;
- гнучкість, висока пристосованість до умов, що змінюються;
- оптимальне використання досягнень НТП, новітніх технологій, що дозволяє тому, хто їх використовує, мати тимчасову перевагу над конкурентами;
- свобода вибору дій і споживачів, і виробників;
- здатність до задоволення різноманітних потреб, підвищення якості товарів (послуг), більш швидке коригування нерівноваги ринку, диспропорцій в економіці.

Водночас ринкова система має і свої негативні сторони, такі як:

- ринкова система допускає і навіть стимулює згасання свого головного контролюючого механізму — конкуренції;
- в міру послаблення конкуренції підривається і суверенітет споживача, ринкова система втрачає можливість розподіляти ресурси в чіткій відповідності з бажанням споживачів. Ринок починає орієнтуватися не на виробництво соціально необхідних товарів, а на задоволення запитів тих, хто має гроші;
- ринкова система дозволяє найбільш спритним підприємцям нагромаджувати величезну кількість матеріальних ресурсів, а право спадщини з часом посилює цей процес нагромадження, що породжує надзвичайно нерівномірний розподіл грошових доходів;
- ринкова система не сприяє збереженню не відтворюваних ресурсів, не має економічного механізму захисту навколишнього середовища, не може регулювати використання ресурсів, які належать всьому людству;
- ринкова система не створює стимулів для виробництва товарів і послуг колективного користування (шляхи, мости, громадський транспорт, освіта, охорона здоров'я тощо), не забезпечує фундаментальних досліджень у науці.

Україна як суверенна держава почала самостійно формувати власну національну економіку та економічну політику з часу проголошення своєї незалежності 24 серпня 1991 р., зустрівшись з величезними труднощами та перешкодами. Розбудова ефективної національної економіки розглядається як гарантія незалежності нашої держави. В перші роки незалежного розвитку потреби української економіки задовольнялися продукцією власного виробництва приблизно на 80 відсотків. За рахунок ввезення на 60—80 відсотків формуються ресурси нафти, кольорових металів, автомобілів, верстатів, хімічних волокон [2, 3].

Національна економіка України вже ввійшла у фазу економічного пожвавлення. Проте ще залишається багато проблем у сфері національної економіки України.

У ринковій економіці створюється величезна кількість різноманітних товарів і послуг. У створенні їх беруть участь різні чинники виробництва, власниками яких є насамперед домашні господарства і підприємства (фірми).

Власники виробництва отримують доходи, причому доходи одних суб'єктів ринкової економіки водночас є витратами інших. У масштабі національної економіки доходи і витрати рухаються по колу. Йдеться власне про реальний потік чинників виробництва та кінцевого продукту і реальний потік коштів.

Сучасний етап розвитку національної економіки характеризується актуалізацією процесів підвищення ефективності виробничої структури, розвитку внутрішнього ринку та експортоорієнтованої діяльності, протікання яких має відбуватися з огляду на стратегію інформаційно-інноваційної конкурентоспроможності країни до технологічного укладу. Вищесказане обумовлює зростання наукового та практичного інтересу до проблем інноваційної діяльності. Так, у програмі розвитку „Україна - 2010” зазначається, що досягнення конкурентоспроможності України в системі глобального світового господарства потребує посилення інноваційного спрямування промислової політики. За мету ставиться подолання суттєвої розбіжності між наявним потенціалом інноваційного розвитку (значні можливості для ефективних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт за показниками розвитку вищої освіти, рівня науково-дослідних установ, чисельності та кваліфікації вчених і інженерів тощо) та низькою ефективністю його використання [4] .

Для сучасного українського суспільства характерною є криза економічної влади. На словах товаровиробники і всі господарські суб'єкти отримали значні владні функції, але на ділі вони не можуть ними скористуватись в умовах загальної кризи народного господарства і відсутності необхідних інституціональних передумов. Водночас держава робить все, щоб зберегти за собою важливі владні повноваження.

Практично всі сторони господарського і соціального життя охопила криміналізація. Прибуткові сфери народного господарства, які дають великі доходи, виявляються поділеними між корпоративними групами та мафіозними структурами.

Зміна структури владних відносин в економіці України набула, таким чином, вкрай не сприятливого характеру. Центр владного тяжіння переноситься від державних центральних органів до мафіозних структур. Зрозуміло, що при цьому розвиток ринкової економіки і приватного сектору припиняється.

Таким чином, економіка в цілому нестабільна і знаходиться в стані депресії, спад промислового виробництва має системний характер, глибокі інфляційні процеси протікають поруч з інтенсивним зростанням усіх видів неплатежів, загострилися відносини між підприємствами.

Крім того, при розгляді утвореної ситуації особлива увага приділяється відсутності інноваційної активності підприємств. На багатьох підприємствах досить тривалий час не впроваджується нова технологія, не проводиться модернізація існуючих технологій, відсутні схеми переробки, слабка автоматизація тощо. Це у свою чергу негативно відображається на конкурентноздатності продукції.

Таким чином, залежність національної економіки від світового господарства має не тільки негативні наслідки, але і позитивні внаслідок збільшення зовнішнього попиту. Однак криза світового господарства свідчить про те, що залежність національної економіки повинна бути раціональною, тобто повинно бути збалансоване співвідношення між внутрішнім ринком і експортом.

Позитивним на даний час для України в ситуації кризи світового господарства є, як би парадоксально це не звучало, - нерозвиненість економіки і слабка інтеграція на світові товарний і фінансовий ринок.

Отже, перераховані обставини формують основи антикризового управління в трансформаційному періоді, а також принципи поведінки підприємств в таких умовах, основним з яких є готовність підприємства до сприйняття і подолання кризової ситуації.

Список літератури

1. Білорус О. Імперативи стратегії розвитку України в умовах глобалізації [Текст]/ О. Білорус. Політична думка [Political thought]: Щокварт. укр. наук. журн. / (гол.ред.).– 2001. – №4. – С. 68-83.

2. Гєєць В. М., Барановський, О. І., та інш. Кризові явища у світовій економіці та антикризова політика України [Текст]/ В. М. Гєєць, О. І. Барановський, Ю. В. Василенко, Т. П. Вахненко, С. О. Кораблін. НАН України; Інститут економічного прогнозування / В.М. Гєєць (ред.). — К., 2002. — 76с.
3. Лукінов І. До питання про концепцію і модель сучасного економічного розвитку України [Текст]/ І. Лукінов. Економіка України: Політико-еко. журн. / НАНУ . Міністерство економіки України . Міністерство фінансів України; І.І. Лукінов (гол.ред.). — 2001. — №6. — С. 4-9.
4. Михальченко Н. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? //НАН Украины; Институт социологии — К., 2001. — 440с.

В статтє осущєствлен анализ особєнностей национальнєй економіки в Укрєинє, выделєны основныє дєстабилизируєвыє факторы, которыє привєли к кризису в економікє.

In the article the analysis of features of national economy is carried out in Ukraine, basic destabilizing factors which resulted in a crisis in an economy are selected.

УДК 575.5

Т.В. Мельніченко, магістр, О.В. Медведєва, канд. біол. наук, доц.
Кіровоградський національний технічний університет

Вплив автомобільних доріг на екосистеми

В статті комплексно проаналізовано вплив автомобільних доріг на екосистеми в міських умовах .
автомобільні дороги, відпрацьовані гази, екосистеми, фіторе mediaція

Екологічна ситуація сучасних міст стає все більш напруженою. Причому, очевидною стає переважаюча роль автомобільно-дорожнього комплексу в забрудненні екосистем міста.

Джерелами впливу автомобільної дороги на навколишнє природне середовище є: автомобільний транспорт, інженерні споруди дороги, окремі конструкції дорожніх споруд, об'єкти дорожньої інфраструктури [1, 3].

Основними джерелами забруднення є автотранспортні підприємства, бази дорожньо-будівельної техніки, гаражі, стоянки, пункти миття, АЗС, станції техобслуговування, майстерні по техобслуговуванню транспортної і дорожньо-будівельної техніки, а також самі дороги і мости. Але, в першу чергу, негативний вплив на стан навколишнього середовища міста здійснюють вихлопні гази автомобільного транспорту. Отже, саме автомобільно-дорожній комплекс у містах за екологічним збитком лідирує у всіх видах негативних впливів на навколишнє середовище. Необхідність проводити екологічний моніторинг автомобільно-дорожнього комплексу очевидна.

Метою даної роботи є дослідження впливу автомобільної дороги на міські екосистеми та розробка заходів щодо покращання екологічної ситуації.

Для досягнення поставленої мети потрібно було вирішити ряд **завдань**, основними з яких були:

- проаналізувати ступінь забруднення атмосферного повітря автомобільним транспортом в межах обраних ділянок;
- визначити забруднення ґрунтів та рослинності придорожньої зони важкими металами;
- дослідити стан деревних насаджень в межах впливу автошляхів;
- дослідити склад ентомофауни ґрунтів придорожніх територій;